

מִדְבָּר שֵׁנִינָה הַדָּף הַיּוֹמָי מִדְרָסָה קָצְרוֹן

כתובות קב-קח

גליון 146 חוה"מ סוכות תשפ"ג

כל שעה בשכר אך אם הוא מצלה לתחון בשכר קופים על מדרת סדום.

משנה אם האלמנה אומרת שאינה יכולה לזרז מבית בעלה היורשים לא יכולים לומר לה שתלך לבית אביה וייזנו אותה שם אלא הם זנים אותה ונותנים לה מדור לפ' בכודה, ואם אמרה שאינה רוצה לזרז מבית אביה, היורשים יכולים לומר לה שיכשא את עצמן נזון אותה ולא נזון אותה, ואם היא אומרת שאינה רוצה לגור עמו שהיא ילדה וכן הם, ייזנו אותה היורשים בבית אביה. גמרא אלמנה משתמש במדור כמו בח' בעלה וכן בעבדים ושפחו ובעברים וכסתות ובכללי כסף וזחב כמו בח' בעלה, שכן הוא כתוב לה את תהי יתבה בביתך ובכתי ומתחנן מנכסיך כל ימי מגיר ארמלותך בביתך. ורב יוסף דידייך בביתך ולא בבקתך.

יפולם נוחנים לה כל זמן שהוא קיים, ונשאר בתיקו. לא שנו כלום, ולא שר' אסי אמר בשם ר' יוחנן שאם מכרו את מדור האלמנה לא עשו כלום, אין הירושים חייבים לבנותו וכן שנינו בבריתא שאם נפל המדור לא חייבים לבנותו, ואפילו היא אומרת שניהו לה לבנות משלה לא שומעים לה, ובאיי מסתפק במרקחה שהיא שיפיצה כדי שלא יאבדו את זמנו.

כשאומרת שיתנו לה מזונות בבית אביה אין חיבים, זה דברי
רב הונא שברכת הבית ברובה ובאמת אם רוץ יתנו לה בשיעור
של ברכת הבית שהתמעטה ביציאתה.

אמר רב הונא לשון חכמים ברכה עוזר ומרפא, ברכה כמו שניינה ברכת הבית, עוזר, כמו שניינו המוכר פירות לחבירו משך ולא מدد קנה מdad ולא משך לא קנה ואם היה פיקח שוכר את מקומו ויש כאן עצה לקבנות ולא יחוור בו, ורופאה כמו שניינו שלא ילועס אדם חיתים בפסח וייניח על מכתו כי הן מחמי'ות.

**כשרבי נפטר אמר קראו לבני, וצוה אוטם: זההרו בכבוד אמכם
הנור יהיה דלוק במקומו והשולחן ערוך במקומו והמטה תהיה
מורצתת במקומה, יוסף החפני ושמעון האפרתי ששם שני בחיה
ישמשוני במותי, ויש להקשות שכבוד אם הוא מדורייתא ואין
לומר שהיא לא אמם כי גם אשת האב לומדים מאת אביך ומאות
לומדים לרבות האח הגדול, ויש לומר שבאשת האב חיבים
מדורייתא רך בחיה האב ולא אחר מותו.**

רבי בקש שהבית ישאר כמו בחיו וכל ערב שבת היה מגיע לביתו עד שפעם אחת בא השכנה ואמרה לה השפהה שתשתוק כי רבי שם, ומואז לא בא להוציא לעז על צדיקים הראשונים.

מה שרבי ביקש שיסוף ושמעון ימשוחו ומתחילה חdbo שהו התכוון בעזה^ז אך שנייהם מתו בחיזיו והבינו שרבי התכוון שישמשו בו עזה^ח ובזווה על כך כדי שלא יאמרו שהם חטאו ולא זכו לחיות אחריו ומה שחוין עד עכשו זה בגל זכותו של רבינו.

רבי בקש שיבואו המכמי ישראל וצום שלא יספיקו בעירות
עמדו במושיבו ישיבה אחר ל' יום, שמעון בני היה חכם וגמר לאל
נסיא וחנינא בר חמא ישב בראשות הישיבה, והשיבו שאמר שלא
יספיקו שלא להטריח, אך כשו לא שהספיקו ברכמים ובאו
כולם מכל המקומות הבינו שככל יש כבוד יותר, ומה שאמר
שיושיבו את הישיבה אחר ל' יום שאינו עדיף ממש שכותוב ויבכו
אותו בני ישראל בערבות מואב שלושים يوم, ועד ל' יום הספיקו
בימים וככלילה, ומלי' יום רק בלילה או ביום, ולמדו בשאר הזמן, עד
ג' בר הדרי

מה שצוה רבי ששמעון חכם הכוונה ש愧 ששמעון חכם יותר
בכ"ז גמליאל הבכור היה נשיא, ולי אמר האם צריך לומר את זה,
אמר ר' יesh בן שציריך לך ולצלעתך, ולכארוה מה קשה לר' יesh
בן רבי הרי יש פסוק ואת המלכה נתן ליהו רם כי הוא הבכור, ויש
לומר שהיה קשה לו שיירום היה מלך מקומ אבותינו ואילו

דף קב' שניינו במשנה ש אדם מתחייב לזמן בת אשתו ולכארוה
מדובר גם kali קניין, ויש לדוחות שהמשנה דבירה בשטר פסיקתא,
וכדברי רב גידל בשם רב שאחד אומר כמה אתה נותן לנברךך וכך
והשני אומר כמה אתה נותן לבחןךך וכך וכשעמדו וקדשו
הדברים נקנים באMRIה, ויש להוכיח מהם שניינו שאם כתוב לchan
שהוא חייב לו ה' סלעים יתnom לו אך אין בנו פDOI, ויש לומר שהו
כבר משועבד לו מDAOРИיתא ומה שהוא כתוב לו זה כדי לבור לו
כהן, ומה שאין בנו פDOI כדברי עולא שDAOРИיתא בנו פDOI
כשנתן ה' סלעים וגוררו שאינו פDOI שלא יאמרו שפודים בשטרות,
ורבא אומר שנחלהקו תנאים אם מועל התחייבות, שניינו שאם
הערבי יוצא אחר חתימת השטר גובה מבני חורין, וכן היה מעשה
לפנ' ר' ישמעאל ואמר שגובהה מבני חורין, ולבן נש אינו גובה כלל
זה כמו ש אדם חנק את חבריו בשוק ובא חברו ואמר לו הנה לו
וathan לך ממון פטור כי הוא לא הליה לו על אמוןתו, ולכארה ר'
יווחנן הוא כר' ישמעאל ור' ליל' בן נש, ויש לומר שלא נחלקו בעדעת
בן נש عمود ב נחלקו בר' ישמעאל שר' יוחנן סובר כמותו, ור' ליל'
אומר שר' ישמעאל דבר רק בדבר ששיך בו שעבוד DAOРИיתא
במו ערבית, אך בלי שעבוד DAOРИיתא גם לר' ישמעאל לא יגבה כלל.
רבה אומר שמסתבר שדברי רב שנקנים הדברים באMRIה זה רק
בנערה שמעות הקידושין מגיע לאביה, אך אם בגרה שלא מגיע
הנאה לאב לא קנה, אך אני נשבע הרבה אמר אפילו בבוגרת כי גם
לאבוי הבן לא מגיע הנאה ובכ"ז הוא קונה באMRIה, אלא ההנאה
היא במא שלידיהם מתחתנים יחד, וכלן הם גמורים ומקרים אחד
לשוני.

רבינו שאלו ר' אשיש אמר ניתן לכתוב את מה שהתנו בינויהם, אמר לו ר' אשיש שלא ניתן לכתוב, והקשה לו ממשנתינו שהפקחים כתבו על מנת שאוזן בחר כל זמן שעת עמי, ויש לומר שהכוונה שאמרו כך, ואMRIה נקרה כתיבה כמו שבניו לעיל הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסייך ור' חייא שנה על כך שאמר לאשתו כך, ולכאורה יש להוכיח ממה שכותב שלא כותבים שטרו לאירוסין ונישואין אלא מדעת שניהם, וממשע שمدעת שניהם כותבים ואיפלו שטרוי פסיקתא, ויש לדוחות שמדובר בשטר האירוסין עצמו כמו שנחלקו בכתבו לשם אך שלא מדעתה שלרכ פפא ורב שרבייא אינה מקודשת ולרבה ורבינה מקודשת, ולכאורה יש להוכיח מהמשך המשנה שם מתו בנותיה נזונות בניין חורין והוא אפילו ממשועדים מפני שהיא כבעל חוב ופשות שהיא מוציאיה רק בשטר, ויש לדוחות שמדובר בהיה קניין על כך ולבנות לא עשו קניין, והחילוק הוא שלבת אשתו שהיתה בשעת קניין והועיל לה הקניין אך לבנות שנולדו אח"כ לא הוועיל הקניין, ואמנם במקורה שగירושה והחזירה כולן היו בשעת קניין, ואין להילך שבת אשתו היא בתנאי ב"ד لكن מועיל בה קניין ושאר הבנות אין בתנאי ב"ד כי פשوط שכולן בתנאי ב"ד שכן כלולות בכתובה, אלא החילוק הוא שחששו שהתפסים צורוות לבנותיו ולבת אשתו לא התפסיס לכון רק היא גובה ממשועדים.

רב חסידא מדייק במשנה שהבת גדרה אצל אימה ולא אצל איה,
אך יש לדוחות שיתכן שמשנתינו לא דיברה בגודלה אלא בקטנה
כמו שעשינו שם אדם מה הניח בן קתן וירושי האב אומרים
שיגדל אצלם והאם אומרת שיגדל אצל מניהים אותו אצלם
ולא אצל הירושים שהיה מעשה ושהתו בו עבר ר'יה, אך יש
לדוחות שם מדורבר בקטנה יש לומר למקום שהוא,
דף קג וכותבו למקומות שאמה למד שהבת נמצאת אצל האם בין
ובגולגה ובריון בטנו.

אדם אחר שכר שכיר בשם יהוֹנָה המשכיר ובסוף התעשר המשכיר והוא קנה ריבחים וחמור, ואמר המשכיר לשוכר שלם לי שכרי שאני צריך שתתחן עבורי אמר השוכר אני מוכן להמשך לתהונן עבורך, ובニア רצה להוכיח מהם שנינו שלא יאמרו שניהם אנו נזון אותה אלא אחד יzon, ואחד יtan דמי מזונות, ורוב עורא דוחה שבמשנה היא לא יכולה לאכול פעםיים שיש לה רק כוס אחת, אך כאן יכול השוכר לומר מכך את מה שאתה תחונן מקבל את מה שאתה עבורך, וכל זה כשהשוכר לא מוצא לתהונן

לרשעים, והב' אומרת **למעצבה ישכוב והג'** אומרת רודה והשכבה את ערלים.

משנה ל' ר' ירמ' כל זמן שהאהשה בבית אביה היא גובה את כתובתה אך בבית בעלה היא גובה רק עד כ'יה שנים כי בזמן זה היא נותנת לשכינות כתובתה, ולחכמים בית בעלה היא גובה לעולם ואילו בבית אביה היא גובה רק עד כ'יה שנים ואם היא מטה ירושה מזכירים את כתובתה עד כ'יה שנים. גمرا אבוי שאל את רב יוסף איך ניתן להשות עניה شبישראל עם מרთא בת ביתוס שתיתין גומרות בכ'יה שנים, אמר רב יוסף שהמשא לפי הגמל, והסתפקו אם לר'ם יש לחלק כל שנה לפיה אכילה באופן יחס, ונשאר בתיקו.

אבי הקשה האם כשבאה רגע אחר השקיעה היא מלה כתובתה באותו רגע, אמר רב יוסף שהמדת החכמים, במ' סאה טובלים ואם חסר קורתוב אין יכול לטבול.

רב יהודה אמר בשם רב שר' ישממעאל בר' יוסי העיד לפני רבינו יצחק אביו שדין משנתינו הוא רק כשאין לה שטר כתובה ואם יש לה שטר היא יכולה לגבות לעולם, ור' יוסי סובר שגם כשיגש לה כתובה היא גובה רק עד כ'יה שנים, ורב ששת מקשה מביריתא שאומרת שבעל חוב גם כשלא הזכיר, ולא שטר ודאי אינו גובה אלא מדובר בשטר, ורק בעל חוב אינו מוחלך אף אם אינה גובה בשטר שהיא מחלת, ורב ששת דוחה שוגם בבעל חוב מדובר בו מודרך, ויש להוכיח שרב אילעא אמר שגורשה היא כבעל חוב וכמו ר' דוקא גורשה אינה מוחלת, ובמה היא גובה וא'כ דוקא גורשה אף אלמנה מוחלת, ויש לדוחות שגורשה גובה כשחיב מודה,

ר' ינ' בר יצחק אומר שבב' יהודה בר קוזא שנה בבריתא אצל בר קוזא שאם תבעה כתובתה עמוד במונה כ'יה שנים מזמן תביעה וכשיש שטר כתובה גובה בו לעולם, ור' ינ' בר רב הסדא שלח לר' ינ' בר יעקב האם נחלקו במשנה כישיש לה שטר כתובה או גם בלא שטר וכמו מי ההלכה, שלח לו שנחלקו כשאי שטר כתובה אף בשטר כתובה לכ'ו' גובה בו לעולם וההלכה כחכמים.

רב דימי אמר בשם ר' יר'ש בן פז' בשם בר קפרא שהוא הפסידה רק מנה ומאתים, אך לא הפסידה תוספת, ור' אבוי אמר בשם ר' ינא שثانאי כתובה שgam תוספת אין לה, שר' איבוי אמר בשם ר' ינא שثانאי כתובה כתובה, ור' אבא אמר בשם רב הונא וכי'ק אמר רב, אמר רב הונא בשם רב שיש לה תוספת, ואמר ר' אבא לר' הונא וכי'ק אמר רב, אמר רב הונא האם אתה רוצה להשתקין אותו או להש��ת אותו שתה מאסכים, אמר רב' אבא אני מסכימים לך.

חומו של ר' חייא הארכון הייתה אשת אחיו והוא היה אלמנה בבית אביה وزון אותה שם כ'יה שנה וכשבקsha מזונות אמר לה שהיא הפסידה כבר, ואמרה שביבא לה כתובה אמר לה שוגם אותה היה הפסידה, ותבעה אותו לדין לפני רבה בר שלאל, אמר רבה אמר לו ל' בדיק מה היה אמר לו שהו' זן אותה כ'יה שנים וביחיך אפילו הבאתיה את המזונות כל יום בכתפי, אמר לו רבה שאמרו חכמים שבביתה בעלה היא תבעה כתובה לעולם כי היא מתבישת לتبוע ווגם במקרה כתוב על נכסיו שטר גביה, ובא לרבד ואמר לו כך השגיח בו ורבה כתוב על נכסיו שטר גביה, אמר רב שילא, אמר רב דין אותו ורבה בר שלאל אמר רב שכך צריך לדין, אמר רב שאמרו תראה את שטר הגביה וראה רבא שלא כתוב בו שהכרנו שנכסים אלו הם של המת, אמר רבא שאנו טוב, אמר האשה שוגם בלי השטר היה תגבה מהזמן שנגמרו ימי ההכרזה אמר רבא שכ'יז' ככל היהת טעות בשטר הגביה ואם היהת טועה לא גובים אמרה לו והרי אתה סובר שאחריות טעות סופר, אמר רבא שבזה לא ניתן לומר אחריות טעות סופר כי רבה טעה והוא חשב שהכל של המת ואין הדבר מה לגבות ובאמת לא הכל שלו, והיא יכולה להסביר את שללה, ושל בעלה יסיף וזהו הירושתני את שלנו וקחי את שלך ויבואו להוציאו לעז בע'.

פרק שני דיני גירות

משנה בירושלים היו שני דינים גוזרים גירות אדמון וחנן בן אישלים, וחנן אמר שני דברים ואדמון אמר שבעה, חנן אמר שמי שהלך למדינת הים ואשתו תבעה מזונות דף קה היא נשבעה רק בקבלת כתובה ולא בקבלת מזונות, ובני כהנים גדולים סוברים נשבעה גם בקבלת מזונות, ור' דוסא בו הרוכינס פסק ב摩托ם, ורבנן יוחנן בן זכאי הפסים לדעת חנן שתחשב רק בקבלת כתובה. גمرا בבריתא שגנו שהו' ג' דיני גזילות בירושלים אדמון בן גדי וחנן המצרי וחנן בן אישלים, וקשה

גמליאל לא מלא מקום אבינו, ורבי אח' שאף שבחכמתה אינו מלא מקום אך ביראת חטא הוא כן מלא מקום.

חנינה בר חמא לא רצה להיות ראש ישיבה כיוון שר' אפס היה גדול ממנו שנתים ומחזה נתן לו במקומו והוא ישב בחוץ ולוי ישב עמו, וכשנפטר ר' אפס ישב ר' חנינה בראשות הישיבה וללו לא היה עם מי לשבת בחוץ ולכון הגיע לבבל, וכשהם ר' לבב, היה עט שטר מלכיא השומר לצאת עם כלילא בשbeta, הבין רב מכך שר' אפס נפטר וללו לא היה עם מי לשבת ולכון לא היה לבבל, ואין לומר שר' חנינה נפטר כי אז לוי היה נכנס לר' אפס שהוא כפוף לו, או שכיוון שר' חנינה ישב בראש א'כ כך היה שכחוב ותגזר אומר ויקם לך, ומה שלא מינה רבי את ר' חייא כי הוא נפטר קודם, ואף שכחוב שר' חייא אמר שראו קבשו של רב ייש לומר להיפך שר' ראה קבשו של ר' חייא, אך במקום אחר כחוב שר' חייא אמר שביום שמת רב בטלה קדושה ויש לגרום להיפך, אך קשה שכחוב שכחה לה רב חייא לבבו וראחו בוכה שאל אותו מודיע אתה בוכה והרי שנינו מות מתוך שחוק סימן יפה לו ומותך בכ' סימן רע לו פניו כלפי העם סימן יפה לו, וכלפי לו פניו למטה סימן רע לו, פניו יירוקים סימן רע לו, פניו אדומים או שחובים סימן יפה לו, בערב שבת סימן יפה לו ובMONTH' שסימן רע לו, בערב יה' סימן רע לו, בMONTH' יה' סימן יפה לו, מחולין מעיים סימן יפה לו, שרובן של צדיקים מתים מחולין מעיים, ואמר לו רב' שהוא בוכה על התורה ומצוות, ויש להפוך רבי עם ר' חייא או שבאמת ר' חייא נפטר אה'כ סימן רע לו, רב' מינהו לראש הישיבה כי הוא היה עוסק במצוות ורבי אמר שלא יבטל אותו מכך, שר' חנינה ור' חייא היו רבים בינויהם אמר ר' חנינה האם אתה רב עמי שאם תשתחה התורה מישראל אחזירנה מפלפול, ור' חייא אמר לו אני עושה שהיא לא תשתחה כלל, שאני מביא פשתן וזרעו ואני אורג ממוני מצודות ואני צד עם צבאים ואתם בשום אני מאכיל ליתומים ומעודם אני כותב מגילות, ואני הולך לעיר שאין שם מלמד תינוקות, ואני נותן חמישה חומשי תורה לה' התינוקות וששה סדרי מונה לרו' תינוקות ולכל אחד אני אומר שלימד את חבירו את סדרו, וע' אמר רב' כמה גודלים מעשה חייא, ואמר לו ר' יוסי האם אפיקו אפיקו מך אמר לו כן, ואמר לו ר' ישממעאל בן ר' יוסי האם אפיקו מאבי אמר לו ח'יו לא תהא כזו אב' בישראל, אמר רב' קראו לבני הקטן ומסר לר' יוסי בנו סדרי חכמה, ואמר לבני גדול אני צרך ונכנס ר' גמליאל אצלו ומסר לו סדרי נשיאות שניהוג נשיאותו בגדולים ויזורך מורה בתלמידים, אך קשה שדרשו בפסק ואת יראי ה' יכבד שכ' זמן שייהופט המלך היה רואה ת'יח עמד מcessao וחבקו ונשכו וקרו לא רב' מורי מורי, ויש לומר שע' היה ר' ר' בציגנעם אך בפרהסיא יש להטיל אימה להודיע נשיאו, ושנינו שרבי היה מוטל בצדורי והוא לו מקום מוכן בבית שערם ואף שדרשו בפסק צדק צדק תזרוף שיש לכלת אחר רב' לבית שערים אך כיוון שהוא היבאהו לציפור,

דף קד שהיה גבואה ואוירה מבוסם, וחכמים גזרו הענית ביום פטירתו ובקשו רחמים ואמרו שמי שיאמר שהוא נפטר ידרך בחורב, ועטת האמתו לגג ואמרה עלינוים מבקשים את רב' וכן התחרותנים יהיו רצון שכ'ו התחתונים לעליונים, אך כשראתה שרבי נכנכ כמה פעים לבית הכסא והוא חולץ תפילין ומניחם ומצטרע בכך אמרה יי' רצון שכ'ו העלינוים את התחרותנים, אך לא הפסיקו החכמים מהתפלתם לקחה כד זורקה אותו מהגג ושתקנו לרוגע מהתפללה ואז הוא נפטר, ושלחו החכמים את בר קפרא לראות בשלומו וראה שהוא שווא נפטר והוא קרע את בגדו והחזר את הקרע לאחריו ואמר אראלים ומוציאים אחזו בארכון הקודש וניצחו ארואלים את המוציאים ונשבה ארכון הקודש, שאלתו האם נפטר אמר אני לא אמרתי אלא אתם, וקודם פטירתו רב' הרום י' אצבעותיו למעלה ואמר גלו' לפניך שיגעתה בעשר אצבעותי בתורה ולא נהנתי מהעה' אפיקו באכבע קטנה יה' שר' חייא שלום במנוחתי, יצאה בת קול ואמרה יבא שלום וינחו על משכבותם, ולא נאמר על משכבך וזה כדי ר' יבש' ע' צדיק פלוני בא והוא אומר נפטר אמורים מלאכי השרת רב' יבש' ע' צדיק פלוני בא והוא אומר להם יבואו צדיקים ויצאו לקראותו ואומרם לו יבא שלום וינחו על משכבותם, ואמר ר' יבש' ע' שכדיק שנפטר יוצאים לקראותו ג' כתנות של מלacky הרשות אחת אומרת בא בשלום והב' אומרת הולך נכח וגה' אומרת יבוא שלום ינוח על משכבותם, וכשרושע מות יצואות לקראותו ג' כתנות מלacky חבלה אחת אומרת אין שלום אמר ה'

לטעון כך וכך, אמר ר' ישמעאל תיפה נפשם של מקבלי שוחד
שאני לא נטלתי אפילו שזה היה משלוי ובכ"ז נתית אליו מקבלי
שוחד ממש על אחת כמה וכמה.

אדם אחד הביא לר' ישמעאל בן אלישע ראשית הגז אמר לו מה McCain
אתה אמר לו ממקום פלוני אמר לו עד כאן לא מצאת כהן לחת לו
אמר לו שיש לו דין וחייב שבibia לא על הדרך את ראשית הגז,
אמר לו שהוא פסול עליו לדין, והעמיד לו זוג תלמידים לדין ותוך
כדי הוא אמר לעצמו שהוא יכול לטעון כך וכך ואמר תיפה נפשם
של מקבלי שוחד שאין לא נטלתי אפילו משלוי ועל אחת כמה
וכמה שוחד ממש, וכן היה ברב ענן שאדם אחד הביא לו סל של
דגים קטנים אמר לו מה מעשיך אמר לו שיש לו דין אמר לו שהוא
פסול עליו לדין אמר לו שגם אם איןך דין אותו בכ"ז קיבל ממני
ואל תמנע אותו מהבאת ביכורים כמו שנאמר ואיש בא מבעל
שליש ובא לאיש האלוקים לחם ביכורים עשרים לחם שעורדים
וכרמל בזכולנו, ומה שייך ביכורים לאלייש אלא שהמביא דורון
لت"ח כאלו מקריב ביכורים, אמר רב ענן לא רציתי לקבל מך
אך כיוון שאמרתו דברי טעם אקל מך, ושלחו לר' ינ' ואמר לה
שהוא דין אותו שהוא פסול עליו לדין, וחייב לר' ינ' שהוא קרויבו
והיה לפניו דין יתומים.

דף קוו אמר ר' ינ' לעצמו שזה עשה נגד עשה ועדיף עשה של כבוד
תורה והעביר מפניו את דין היתומים, וכשבעל דין ראה את
הכבד שעשה לו נסתמו טענותיו, אליו הנביא היה רגיל להראות
לרב ענן ואחריו המקרה הזה הסתלק ממנו, ויש רב ענן בתעניינה
וביקש רחמים שיבא וכשבא אליו היה מפheid אותו, ועשה לעצמו
תיבה ישב לפניו עד שגמר סדרו, ועי' נאמר סדר אליו רבה
ואליהו זוטא.

בזמן רב יוסף היה כעס ובא רעב, אמרו לו החכמים שיתפלל אמר
להם שאצל אלישע כ skimono ממוני התלמידים וудין נשארו באוכלי
שולחןנו ב' אלף ומאותם, ובכ"ז לא בקש רחמים בזמן כעס ק"ז
אני, שנאמר בפסק ר' ינ' מה שתרתו מה אתן זה לפני הבצורת אלא
ולומדים מזה שאין הכוונה שהוא איש בשני הבצורות אלא
שכל אחד ואחד היה לפני מאה איש, וכשהיו פורשים מישיבתו
של רב היו נשארים אלף ומאותם ובישיבתו של רב הונא היו
נשארים ח' מאות ורב הונא היה דורש עם י"ג אמוראים וכ skimono
התלמידים מלפניו וניערו בגדייהם היה עולה האבק ומכסה את
המשש והיה נראה בא"י ואמרו שם שעששו קמו בישיבתו של רב
הונא בבבל, ובישבותם של רבה ורב יוסף היו נשארים ד' מאות
והיו קוראים לעצם שהם יתומים וכשנפטרו מישיבתו של אבי
ויש אומרים של רב פפא ויש אומרים של רב אש הינו נשארים ב'

מאות וקרווא על עצם יתמי דיתמי.
ר' יצחק בר רדיפא אמר בשם ר'AMI שמקורי המומיים בירושלים
נטלו שכרם מתרומות הלשכה, ורב יהודה אמר בשם שמואל
שמלmedi הלכות שחיטה לכחים היה עולה האבק ומכסה את
ורב גידל אמר בשם רב שגט מלmedi הלכות קמיצה לכחים קבלו
שם שכרם ורבה בר חנה אמר בשם ר' יוחנן שגט מגיה
הספרים בירושלים קבלו שם שכרם, ור' ינ' אמר בשם רב שגט
נשים הארגות בפרוכת נטלו שם שכרם אך לדעת ר' ינ' הם נטלו
מקדשי בדק הבית, אך ישנה בריתיא שנשים הארגות בפרוכת
ובית גרכו שעשו את חם הפנים ובית אבטינס שעשו את הקטרות
נטלו מתרומה הלשכה, יש לומר שם מודבר בפרוכת של
השערים שעשו לצניעות, בדברי ר' זירא בשם רב שהיה י"ג
פרוכות בבית שני ז' כנגד ז' שערים ואחת לפתח היכל ואחת
לפתח האולם וב' לדביר וב' כנוגם בעלייה.

נשים שגדלו בניהן לצורך עשיית פורה אדומה לקחו שכרם
מתרומה הלשכה ולאבא שאל נשים יקורת בירושלים זנו ופרטנו
אותן.

עמדו רב הונא שאל את רב אם כל' שרת באים מקדשי בדק הבית
שהן צורך מזבח או שבאו מתרומה הלשכה שהן צורך קרבן, אמר
רב שהן נעשים מתרומה הלשכה והקשה לו שכתוב וככלותם
הbayon לפניו המלך ויהודי הכהן את שאר הכסף ויעשוו כלים לבית
ה' כל' שרת אמר לו רב שמי שלמדן כתובים לא למדן נביים,
שכחוב אך לא יעשה את בית ה' ספotta כי לעושה המלוכה יתנווה,
אך לא כאוריה קשה מהפסקים, יש לומר שם הותירו הביאו לכל'
שרת ואם לא זה היה רוק לעושי המלוכה, אך קשה שהחותרו איך
ניתן לשנות אמר ר' אבוחו שלב ב' מתנה עליהם שאם נשאר הינה
לכל' שרת, ואצל ר' ישמעאל שנ שכל' שרת באים מתרומה
הלשכה שכתוב את שאר הכסף, ותרומה הלשכה זה כספ שיש לו

שבמשנה שניינו שני דינים וגם שננו גזירות, אך יש לומר שהחשיibo
שניהם שכחטו את דבריהם, וגזרות הכוונה גזירות של גזילות,
ששניינו שאם הכהנה קטמה נטיעה צערה אמר ר' IOSI שגורו
גזירות שבירושלים אמרו שבנטיעה בת שנתה משלם שתி כספ
ובירושלים אמרו ארבע כספ, אך קשה מברייתא שהו ג' דיני גזרות
בירושלים אדמון חנן ונחום, תירוץ רב פפה שהנתנה שמנה נחום
הוא ר' נתן שאמר שארף נחום המדי היה מגוזרי גזירות ולא הודה
לו חכמים, ולכארה ישנים עוד, כמו שאמר ר' פנחס בשם ר'
אוושעיא שהו ביהנ"ס ומאות ותשעים וארבעים בתה מדשות וכן בתה סופרים, ויש
לומר שכן היה הרבה דינים אך רק שניים גזורי גזרות,
רב יהודה אמר בשם רב אסי שגורו הגזירות נטלו שכרם צ"ט מנה
מתרומה הלשכה, ואם לא רצוי מוסיפים להם, אך לכארה מדוע
לא רצוי הרי אלו לא עוסקים ברשעים, ויש לומר שהכוונה שלא
הספיק להם אף שלא רצוי עוד, מוסיפים להם.

בשקרנא בא לשבת בדיון הוא לך סלע משני בעלי הדיון ואז דין
אתם, וקשה שנאמר ושוחד לא רצikh, ואין לומר שזה נאמר רק
בשלא לך משנהיהם, וכשלוקה משנהיהם לא יבא להטוט הדיון, אך
שנינו שדרשו בפסק שאין האיסור רק לזכות חיבך ולהחיבך זכאי
שהזה כבר לומדים מלא תהה משפט, אלא אסור גם כשהוא מזוכה
את הזכה ומחייב את החיבך, אך יש לומר שאסור רק בתורת שוחד
וקרנא לך בתורת שכר, ומה שנינו שהנותל שכר לדין
בטלים זה נאמר רק בשכר הדיון אך שכר בטלה מותר, אך קשה
שישנה בריתיא שמכוער הדיון שלוקח שכר לדין אך דין זין, ולא
מדובר בשכר ממש שאין דין אלא בשכר בטלה זהה מכוער,
יש לומר שבטלחה שאינה מוכחת אסור ליטול, וקרנא לך בטלה
ਮוכחת שהוא היה מריח באוצרות יין ולכך שלמו לו, וכשבקשו
מרוב הונא לדין הוא אמר שיבאו אדם שידלה במקומו.

ר' אבהו אומר שיש להתבונן כמה סמות עניין הלוקח שוחד, שאם
יש לאדם כאב בעיניו והוא משלם לו פאה זה ספק אם יתרפא או
לא, ואילו לוקח השוחד אפלו רק שווה פרוטה נסמיות עניות,
שכתבו כי השוחד יעור פקחים.

שנו בבריתיא שהשוחד יעוז עניין חכמים ק"ז לטפסים, ויסלפ'
דברי צדיקים ק"ז לרשותם, אך לכארה טפסים ורשותם אינם בני
דין, ויש לפרש שהשוחד מעור עניין חכמים שאפלו חכם גדול
שלוקח שוחד לא נפטר מהעולם בעלי סמיות הלב, ויסלפ' דברי
צדיקים עומד ב שוגן צדק גמור אם לוקח שוחד אין נפטר
מהעולם ללא טירוף דעת.

ר' דימי בא מא"י ואמר שר' ינ' בר כהן דרש בפסק מלך במשפט
יעמיד ארץ ואיש תרומות יהרסנה, שאם דין במשפט הוא כמלך
שאינו צריך כלום אז יעמיד ארץ, אך אם הוא ככהן המחוור לחתת
תרומות הוא הורש, ואמר רבה בר רב שילא שאם הדיון שואל מבני
עירו הוא פסול לדין, וככ"ז כשאין לו להשאיל אך אם יש לו מותר
לו לדין, ומה שרבא שאל מבייך מרינו אף שלא השאיל להם, יש
לומר שהוא שאל מהם רק להחשיibo.

רבא אומר שהסיבה לאיסור שוחד שכין שהוא לוקח מבעל הדיון
מתקרבת דעתו אליו והוא כגופו ואדם לא רואה חובה לעצמו, וזה
ברמז במליה שוחד שהוא חד, ולא ידין את שנאו שלא יראה לו זכות.
אבי אומר שת"ח אין אהוב על בני עירו בגלגול גודלו, אלא
שאינו מוכחים בעניני שמים, ורבא אמר שבתחילה חשב שהוא
אהוב על בני מהוזא וכשהתמנה לדין חלק שנאו וחילק אהבו,
וכשראהשמי שחייב אתמול זוכה היום אמר אי' או כולם אוהבים
או כולם שונאים.

שנו בבריתיא שהשוחד אינו ורק שוחד ממון אלא אף שוחד דברים
שלא כתוב בצע לא תיקח, כמו המשעה ששמויאל עבר בקשר
ואדם אחד בא לחת לו יד, שלא שמואל מה ענין אמר לו שיש לו
דין אמר שמואל אני פסול לדין אותך, ופעם ישם ענין אמר בדין
ולו שיש לו דין אמר מהר פריריו מהר עוקבא מאר שאל עוקבא מה
עווקבא והיה רוק לפניו בא אדם וכיסעה אותו, וכאן כשהחלך מאר
ענין, אמר לו שיש לו דין, אמר מר עוקבא אני פסול לדין אותן,
לר' ישמעאל בן ר' IOSI היה אריס שככל ערב שבת הביא לו
מהפרදסו של פירות, يوم אחד הביא לו ביום חמישי של אודו
מדוע הباتה היום, אמר לו שיש לו דין אצלו והשיך שיביא לו על
הדרן, ולא קיבל ממנו ואמר לו שהוא פסול עליו לדין והשיך זוג
תלמידים לדין אותו ותוך כדי אמר ר' ישמעאל לעצמו שהוא יכול

שיריים, ואין לומר שהכוונה לשיריים עצם כי רבי שנה בפסק
 העולה שהכוונה שהעללה היא הראשונה בהקרבה וכן כאן הכספי
 הוא סוף ראשון, אך יש קשה שנינו בברייתא שהקטורת וקרבנות
 ציבור באים מתרומה הלשכה, מזבח הזהב לבונה וכלי שרת באים
 ממותר נסכים, מזבח העולה הלשכות ומגדלותיה וכל צרכי העיר באים
 הלשכה, ועוד' שנו שחומת העיר ומגדלותיה וכל צרכי העיר שמוטר
 מתרומה עשו ריקועי זהב ציפוי לבית קדש הقدسים, ור' ישמעאל
 סובר שМОטור פירות הולך לקין המזבח ומוטר תרומה לכל שרת,
 ור' סובר שМОטור תרומה לקין המזבח ומוטר נסכים לכל שרת,
 ור' חנינא סגן הכהנים אומר שМОטור נסכים לקין המזבח ומוטר
 תרומה לכל שרת, ור' חנינא לא מודים בפירות, שנחלקו
 בברייתא שМОטור תרומה לקחו פירות בזול ומכרו ביקר והרוח
 לקין המזבח ועוד' שנו שМОטור פירות לקין המזבח ולא הodo ר' ע'
 ור' חנינא בפירות שכחוב בהמשך המשנה של ר' ישמעאל מוטר
 שירוי לשכה קנו ינות שמנים וסלחות והרוח להקדש, ולר' ע' לא
 משתקרים בשל הקדש שאין עניות במקום עשירות, ולא משתקרים
 בשל עניות שמא יוזמן עני ולא יהיה מעות לחתת לו.

דף קז לר' ב'יד פוסקים מזונות לאשה שהלך בעלה למידינת הים
 מנכסו בעלה ושМОאל אומר שלא פוסקים מזונות לאשת איש,
 ואמר שМОאל שגם רב יודה בג' חדש הראשונים לכתו שהבעל
 לא משair לאשתו בית ריק, ולא נחלקו במקורה ששמעו שמת
 שודאי יפסקו לה, ונחלקו כשלא שמעו שמת, לר' פוסקים כיון
 שהוא משועבד לה, ולשםו אל לא פוסקים לר' זביד שמא התפייס
 לה צוראות עברו מזונות, ולרב פפא שחוושים שאמר לה שיצאו
 מעשה ידיה למזונותיה, והני'ם בנייהם בגדרלה כשאיין מספיק
 במעשה ידיה למזונותיה, או במקורה שיש לה מספיק אך היא
 קטנה, ולכארוה יש להוכיח ממשנתינו שחנן ובני כהנים גדולים
 נחלקו אם השבע עברו מזונות ומשמעו שלכ'י ע' נוטלת מזונות,
 ושМОאל ימיד שמדובר ששמעו שמת, ולכארוה יש להוכיח
 מברייתא שאשה שבעה הלך למידינת הים ותובעת אשתו מזונות
 שלבני כהנים גדולים תשבע ולהחן לא תשבע ואם בא בעל ואמר
 פסקתי מזונות נאמן והוא החזיר, ויש לומר שאחר השמעה, ומה
 שכחוב שהוא בא הינו שבא לאחר השמעה, ויש להוכיח
 מברייתא שהלך הבעל למידינת הים ותובעת אשתו מזונות ואמר
 שיצאו מעשה ידיה במזונותיה הוא רשאי, ואם ב'יד קדרמו ופסקו
 היא תקבל, ויש לומר שמדובר ששמעו שמת, ולכארוה יש להוכיח
 ממה ששנינו לעיל שהלך הבעל למידינת הים ואשתו טובעת
 מזונות שונים ומפרנסים את אשתו ולא בניו ובנותיו ודבר אחר
 ורב ששת מעדים שאלו יורשו ע' עד אחד לנכן לא
 מדויע לא הרה לבניו ובנותיו, לר' יוסוף שלחן רשות ע' שליש, אך קשה
 שתמם بعد אחד, שהיא יכול להנשא ולכנן היא יכולה לקבל
 מזונות, אך בניו ובנותיו שלא יורשו ע' עד אחד לנכן לא
 יקבלו מזונות, לר' חסדא דבר אחר הוא חכשיט, ולרב יוסף
 הכוונה לצדקה, וגם רב חסדא יודה שגם צדקה לא נזונית לא מהבעל ולא
 מהיבם, ואם עמד היבם בדין וברוח נזונית משלו, שМОאל יברא
 שביבם אין לחוש שהחפיס לה צוראות, וגם לא יועיל באמר
 שמעשה ידיה יצאו במזונותיה שאנו משועבד לה, ויש להוכיח
 מהבריתא שאשה שהלך בעלה למידינת הים ואמרה שבעה מת
 יכולת לקבל מזונות או כתובה, ואם היא אומרת שבעה גירושה
 תקבל פרנסה עד שיעור הכתובה, ויש לומר ששמעו שמת
 וכשאמරה שగירשה תקבל רק כשיעור הכתובה כי היא הפסידה
 לעצמה שלגורשה אין מזונות, ויש להוכיח ממנה שבמאנה אין
 מזונות ולא מדובר כשהיא יושבת תחתיו כי הוא נותן לה מזונות,
 אלא שבעה הלך למידינת הים והיא לותה ואכללה ומיאנה,
 ומשמע שرك בಗל שמי Ана אינה מקבלת ובלא שמי Ана היא
 תאכל, ושםו אל יברא שבקטנה אין חSSH שנתן לה צוראות, וכן לא
 יתכן שמספיק במעשה ידיה עברו מזונותיה, ורב דימי בא מא' ע'
 ואמר שבעמעה שבא לרבי בבית שעריהם הוא פסק מזונות לאשה
 שהלך בעלה למידינת הים, אך במעשה שבא לר' יוחנן על ר' ישמעאל בציפורי
 הוא לא פסק מזונות והתה ר' יוחנן על ר' ישמעאל שחנן ובני
 כהנים גדולים נחלקו רק אם צרכיה שבועה אך ודאי פוסקים לה
 אמר ר' יוחנן שם מא' נדחקו לפטור, וכשרבין בא מא' ע'
 שמת, אמר ר' יוחנן שם מא' נדחקו לפטור, וכשרבין בא מא' ע'